Univerza v Ljubljani Fakulteta za računalništvo in informatiko

Miha Zidar

Dostop do podatkov Svetovne banke v orodju Orange

DIPLOMSKO DELO UNIVERZITETNI ŠTUDIJSKI PROGRAM RAČUNALNIŠTVO IN INFORMATIKA

Mentor: prof. dr. Blaž Zupan

Ljubljana, 2016

Namesto te strani **vstavite** original izdane teme diplomskega dela s podpisom mentorja in dekana ter žigom fakultete, ki ga diplomant dvigne v študentskem referatu, preden odda izdelek v vezavo!

Izjava o avtorstvu diplomskega dela

Spodaj podpisani Miha Zidar, z vpisno številko **63060317**, sem avtor diplomskega dela z naslovom:

Dostop do podatkov Svetovne banke v orodju Orange

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- sem diplomsko delo izdelal samostojno pod mentorstvom prof. dr. Blaža Zupana,
- so elektronska oblika diplomskega dela, naslov (slov., angl.), povzetek (slov., angl.) ter ključne besede (slov., angl.) identični s tiskano obliko diplomskega dela
- soglašam z javno objavo elektronske oblike diplomskega dela v zbirki "Dela FRI".

V Ljubljani, dne 23. avgust 2016

Podpis avtorja:

Zahvalil bi se mentorju, prof. dr. Blažu Zupanu in članom laboratorija za bioinformatiko za pomoč in usmerjanje med izdelavo diplomskega dela. Prav tako bi se zahvalil svojim staršem, prijateljem in svojemu partnerju za spodbudo.

Kazalo

ъ				1
Р	ΩV	7.0	t.e	١k

Abstract

1	Uvo	$\mathbf{U}\mathbf{vod}$					
	1.1	Motivacija	2				
	1.2	Cilji in struktura diplomske naloge	2				
2	Sple	etni viri indikatorjev držav sveta	3				
	2.1	Podatki indikatorjev razvoja držav	4				
	2.2	Podatki podnebnih meritev	8				
	2.3	Težave pri dostopu	10				
3	Knj	jižnica in gradniki za Orange	13				
	3.1	Knjižnica simple_wbd	14				
	3.2	api_wrapper	16				
	3.3	Graficni vmesnik	17				
4	Pri	meri uporabe	21				
	4.1	Napoved temperature s pomocjo CO2 emisij	21				
5	Skle	epne ugotovitve	23				

Povzetek

Naslov: Dostop do podatkov Svetovne banke v orodju Orange

Avtor: Miha Zidar

Program Orange je orodje za podatkovno rudarjenje, v katerem lahko za namene analiz uporabimo različne podatkovne vire. Sam program Orange vsebuje predpripravljene zbirke podatkov, dodatne zbirke podatkov si lahko pripravi in uvozi tudi uporabnik sam, ali pa uporabi katerega od že obstoječih dodatkov za uvoz podatkov. Za namen diplomske naloge smo izdelali dodatek Orange data sets, s katerim je mogoče dostopati do podatkov s programskega vmesnika Svetovne banke. Trenutno Svetovna banka omogoča uporabo štirih razlicnih programskih vmesnikov: gospodarski indikatorji, projekti Svetovne banke, finančni podatke in klimatski podatki. Dodatek Orange data sets vsebuje dva gradnika, ki sta namenjena lažjemu branju in uporabi podatkov indikatorjev in klimatskih podatkov. S tem bo uporabnikom programa Orange omogočena enostavnejša uporaba velikega števila podatkov iz omenjenih dveh programskih vmesnikov.

Ključne besede: Podatkovno rudarjenje, programski vmesnik, Svetovna banka, gospodarski indikatorji, podnebni podatki, Orange.

Abstract

Title: Access to World bank data with Orange

Author: Miha Zidar

TODO: Orange is an open source data-mining software, capable of using multiple sources for data analysis. There are a few test data sample already present in Orange, and the user can import their own data sets with the use of one of Orange input widgets. For this thesis we created a new widget "Orange data sets" for accessing free data from World bank application program interface (API). The World bank exposes four different data APIs; indicator, project, finance and climate. Our Orange data sets widget will be able to read data from the indicators and climate APIs.

Key words: Data mining, API, World bank, indicators, climate, Orange.

Poglavje 1

Uvod

Na svetovnem spletu je dosegljivih vedno več prosto dostopnih programskih vmesnikov (ang. application programming interface). Ti vmesniki omogočajo dostop do zelo raznolikih zbirk podatkov. Nekaj primerov prosto dostopnih podatkovnih zbirk je seznam stopnje ogroženosti živali po državah ¹, podatki meritev in slike vesolja agencije NASA ², seznam knjig z ocenami in povezavami med uporabniki ³, zgodovina meteoroloških meritev ⁴, razni indikatorji stopenj razvoja držav ⁵.

Programski vmesniki so oblikovani tako, da je omogočena raznolika uporaba podatkov iz podatkovnh zbirk. To pa ima tudi slabost, ki je v tem, da je podatke potrebno predhodno obdelati za vsak namen posebej. Tako bi na primer moral vsak uporabnik programa Orange podatke predhodno pretvoriti v obliko, primerno za njegovo konkretno analizo.

http://apiv3.iucnredlist.org/api/v3/docs

²https://api.nasa.gov/

³https://www.goodreads.com/api

⁴http://climatedataapi.worldbank.org/

⁵http://api.worldbank.org/

1.1 Motivacija

Povezava programskega vmesnika za dostop do podatkov in orodja za analizo podatkov je pogosto prezapletena za navadnega uporabnika. Z dodatkom Orange data sets želimo podatke programskega vmesnika Svetovne banke spraviti v obliko, primerno za nadaljno uporabo v orodju Orange. Ta dodatek bi pomagal združiti programe za obdelavo podatkov in prosto dostopne zbirke podatkov. S tem dobimo enostavnejši dostop do podatkov iz prek 16.000 indikatorjev in številnih klimatskih meritev, s čimer bomo lažje analizirali in iskali morebitne zakonitosti v podatkih. Če bi imeli en sam ustrezen dodatek za dostop do podatkov programskega vmesnika Svetovne banke, bi poenostavili posodabljanje in vzdrževanje kode v primeru sprememb programskega vmesnika za vse uporabnike istega orodja hkrati. S tem odpravimo potrebo, da bi moral vsak uporabnik sam skrbeti za uskladitvene posodobitve.

1.2 Cilji in struktura diplomske naloge

Cilj diplomske naloge je izdelati knjižnico za uporabo programskega vmesnika Svetovne banke ter izdelati dodatek za program Orange, ki s pomočjo omenjene knjižnice omogoča uporabniku dostop do podatkov Svetovne banke preko grafičnega vmesnika.

V diplomski nalogi najprej predstavimo spletna vira indikatorjev držav sveta in meritev podnebnih podatkov Svetovne banke, ter opišemo delovanje njunih programskih vmesnikov. Nato podrobneje opišemo našo implementacijo knjižnice za dostop do programskega vmesnika Svetovne banke in gradnikov za program Orange, ki to knjižnico uporabljajo. V nadaljevanju prikažemo še nekaj praktičnih primerov uporabe dodatka Orange data sets. Na koncu še popisemo opravljeno delo, navedemo vire kode in omenimo možne načine za izboljšavo ali nadgradnjo našega dodatka.

Poglavje 2

Spletni viri indikatorjev držav sveta

Pri nalogi smo se osredotočili na dva programska vmesnika za dostop podatkov Svetovne banke, to sta zgodovina meteoroloških meritev ^{??} in razni indikatorji stopnje razvoja držav ^{??}. Za uporabo podatkovne baze Svetovne banke smo se odločili, ker združuje in na enovit način predstavi podatke iz več različnih virov. Podatkovni viri za indikatorje stopnje razvoja držav so:

- World Development Indicators,
- Global Development Finance,
- African development Indicators,
- Doing Business,
- Enterprise Surveys,
- Millennium Development Goals,
- Education Statistics,
- Gender Statistics,
- Health and Nutrition Statistics,

• IDA Results Measurement System.

Podatkovni viri za klimatske meritve so pridobljeni s svetovnih meteoroloških postaj.

Svetovna banka omogoča dostop do podatkov prek vmesnika –slovensko– (ang. Representational state transfer, REST), ki ponuja veliko možnosti za iskanje in presejanje rezultatov. Pri vsaki REST poizvedbi lahko določimo željeno obliko odgovora. Za poizvedbe o informacijah indikatorjev sta na voljo obliki -slovensko- XML in -slovensko- JSON. Programski vmesnik meteoroloških meritev pa ponuja samo obliko JSON. Za konsistentnost in lažjo berljivost smo na obeh vmesnikih uporabili obliko JSON.

Podatki indikatorjev razvoja držav 2.1

Programski vmesnik indikatorjev razvoja držav Svetovne banke omogoča dostop do podatkov preko 16.000 raznih indikatorjev. Podatki indikatorjev so merjeni od leta 1960 dalje v mesečnem, četrtletnem ali letnem intervalu. Poleg podatkov indikatorjev nam ta programski vmesnik omogoča tudi dostop do večine metapodatkov s katerimi lahko presejamo in natančneje določimo našo poizvedbo. Seznami metapodatkov so:

- viri podatkov in njihovi opisi (Catalog Source Queries ¹),
- seznam držav, skupin držav in regij z identifikatorji (ang. :w Country Queries ^{2}),
- razdelitev višin dohodkov z identifikatorji (Income Level Queries ³),
- seznam vseh indikatorjev (Indicator Queries ⁴),
- seznam tipov posojil (Lending Type Queries ⁵),

¹http://api.worldbank.org/sources

²http://api.worldbank.org/countries

³http://api.worldbank.org/incomeLevels

⁴http://api.worldbank.org/indicators

⁵http://api.worldbank.org/lendingTypes

• seznam tem (Topics ⁶).

Za dostop do podatkov posameznega indikatorja, potrebujemo identifikator indikatorja s seznama vseh indikatorjev⁴ in kodo ene ali več držav oziroma regij s seznama držav². Privzeta vrednost za količino podatkov na stran je 50, zgornja meja pa ni strogo določena, vendar je odvisna od velikosti odgovora. Ugotovili smo tudi, da se zanesljivost programskega vmesnika manjša z večjo količino podatkov na stran. V našem programu smo se omejili na 1000 podatkov na stran, kar se je izkazalo za uporabno razmerje med hitrostjo in zanesljivostjo prenosa. Vsi seznami in metapodatki, ki so na voljo s programskim vmesnikom indikatorjev razvoja imajo enako osnovno obliko (Primer 1).

```
1
    Ε
2
         {
3
              "page": 4,
4
              "pages": 137,
              "per_page": "50",
5
 6
              "total": 6831
7
        },
8
9
             {<podatki>},
10
12
   ]
```

Primer 1: Osnovna oblika odgovora programskega vmesnika Svetovne banke, ob veljavni poizvedbi. Prvi element opisuje količino dobljenih in število vseh podatkov, drugi element pa vsebuje s stranjo in številom podatkov na stran določeni izsek celotnih podatkov.

2.1.1 Opis seznama indikatorjev

Programski vmesnik Svetovne banke za indikatorje razvoja nam ponuja seznam vseh indikatorjev⁴ z imeni, opisi, identifikatorji in drugimi metapodatki

⁶http://api.worldbank.org/topics

(Primer 2). Programski vmesnik nam tudi omogoča presejanje podatkov glede na vir podatkov indikatorja (ang. source).

```
1
   {
2
        "id": "1.0. HCount.2.5usd",
        "name": "Poverty Headcount (\$2.50 a day)",
3
        "source": {
4
5
            "id": "37",
6
            "value": "LAC Equity Lab"
7
        "sourceNote": "The poverty headcount index measures
8
9
                        the proportion of the population
10
                        with daily per capita income (in
11
                        2005 PPP) below the poverty line.",
12
        "sourceOrganization": "LAC Equity Lab tabulations
                                of SEDLAC (CEDLAS and the
13
                                World Bank).",
14
15
        "topics": [
16
            {
                "id": "11",
17
                "value": "Poverty "
19
            }
        ]
20
21
   }
```

Primer 2: Podatki indikatorja stopnja revščine pri dohodku 2,5 dolarja na dan.

2.1.2 Opis seznama držav

Seznam držav² na programskem vmesniku Svetovne banke vsebuje podatke o imenih, opisih, ISO-3166-1 alpha kodah, regijah in druge metapodatke (Primer 3). Programski vmesnik nam tudi omogoča presejanje seznama držav po naslednjih poljih:

id koda,

region regija,

incomeLevel višina dohodka,

lendingType tipov posojil.

Ta seznam ne vsebuje zgolj samo držav, ampak tudi regije in skupine držav, združenih glede na različne kriterije (višine dohodka, velikost, stopnja razvoja). Poleg tega zgornji seznam vsebuje tudi nekatere izjeme kot je trenutno Kosovo. V nadaljevanju bomo za vse naštete tipe lokacijskih podatkov uporabljali besedo "države".

```
1
   {
2
        "id": "ABW",
        "iso2Code": "AW",
3
        "name": "Aruba",
4
5
        "region": {
6
            "id": "LCN",
7
            "value": "Latin America & Caribbean "
8
9
        "adminregion": {
            "id": "",
10
11
            "value": ""
        },
12
        "incomeLevel": {
13
14
            "id": "HIC",
            "value": "High income"
15
16
        },
17
        "lendingType": {
18
            "id": "LNX",
            "value": "Not classified"
19
20
21
        "capitalCity": "Oranjestad",
        "longitude": "-70.0167",
22
23
        "latitude": "12.5167"
24 },
```

Primer 3: Izsek podatkov veljavne poizvedbe držav.

2.1.3 Dostop do podatkov indikatorjev

Za pridobivanje podatkov indikatorjev se uporablja dostopna tocka http://api.worldbank.org/countries/¡country_list¿/indicators/¡indicator_id¿, kjer je:

country_list s podpičjem ločen seznam kod izbranih držav, ki jih preberemo iz polja "id" ali "iso2Code" 3, ali pa ključna beseda "all",

indicator_id polje "id" indikatorja ?? s seznama indikatorjev.

API omogoča že z eno samo poizvedbo dostop do podatkov ene države, več izbranih držav hkrati ali pa do podatkov vseh držav dostopamo s ključno besedo "all". Slabost API-ja SB je v tem, da ne moremo z eno poizvedbo dostopati do podatkov več indikatorjev hkrati. Podatke lahko presejamo po naslednjih poljih:

MRV število zadnjih meritev,

frequency pogostost vzorčenja (letno, četrtletno, mesečno),

gapfill manjkajoče vrednosti prejšnjih meritev,

date datum ali obdobje,

page stran,

per_page število elementov na stran.

Privzeto bo programski vmesnik vrnil podatke za vse možne časovne vrednosti. V odgovoru API-ja dobimo seznam objektov (Primer 4) z datumom, indikatorjem, državo in vrednostjo.

2.2 Podatki podnebnih meritev

Programski vmesnik Svetovne banke za podnebne podatke omogoča dostop do podatkov napovednih modelov in zgodovinskih meritev meteoroloških postaj. V tej diplomski nalogi smo se odločili uporabiti samo podatke zgodovinskih meritev, saj si s temi podatki lahko uporabnik programa Orange sam sestavi svoje napovedne modele.

Za razliko od uporabe programskega vmesnika indikatorjev, lahko pri tem programskem vmesniku uporabljamo veljavne ISO 3166-1 alpha-2 ali

```
1 {
2
        "indicator": {
            "id": "SP.POP.TOTL",
3
            "value": "Population, total"
4
5
6
        "country": {
7
            "id": "IL",
8
            "value": "Israel"
9
10
        "value": "6289000",
11
        "decimal": "0",
        "date": "2000"
12
13 }
```

Primer 4: Podatki za indikator SP.POP.TOTL (populacija države) za Izrael leta 2000.

ISO 3166-1 alpha-3 kode držav, ali pa številski identifikator (TODO link) vodotočnega območja.

Ta programski vmesnik nam omogoča dostop do podatkov o povprečnih temperaturah in padavinah v časovnih obdobjih enega leta, desetletja ali pa nam omogoča dostop do mesečnih povprečij skozi vsa leta meritev.

2.2.1 Dostop do podatkov podnebnih meritev

Dostop do podatkov podnebnih meritev je mogoč na naslovu http://climatedataapi.worldbank.org/climateweb/rest/v1/loc_type/cru/data_type/interval/location kjer je:

loc_type vrsta identifikatorja območja ("basin" za vodotocno območje, "country" za države),

data_type vrsta meritev ("pr" za padavine, "tas" za temperature),

interval vrsta meritvenega obdobja ("month" za mesečno, "year" za letno in "decade" za desetletno),

location identifikator države ali vodotočnega območja.

Izsek podatkov (primer za mesečno povprečje količine padavin za Slovenijo): http://climatedataapi.worldbank.org/climateweb/rest/v1/country/cru/pr/month/SVI

```
1
2
        "month": 0,
        "data": 68.93643
3
5
        "month": 1,
7
        "data": 64.23069
   },
8
9
10
        "month": 2,
11
        "data": 81.098724
12 },
13
```

2.3 Težave pri dostopu

Tezave pri uporabi SB API-ja lahko razdelimo v dve skupini. Prvo skupino sestavljajo težave pri dokumentaciji in z manjkajočimi podatki, drugo pa napake v samih pridobljenih podatkih.

Težave prve skupine:

- ob posodabljanju spletne strani SB se izgubijo posamezne povezave do primerov, dokumentacije in opisov API-ja,
- nepopolna dokumentacija:

polje za datum je opisano, vendar ni dokumentirano, kakšne so vse možne vrednosti,

delovanje polj za obdobje (date), zadnje vrednosti (mrv) in za mankjajoče vrednosti (gapfill) ni ustrezno opisano.

Težave druge skupine:

- manjkajoči identifikatoriji za polja na posameznih indikatorjih (primer je manjkajoča vrednost v polju id države),
- $\bullet$ datum vsebuje naključne vrednosti ("last known value" "2001 2015" "2040"
- zgornja meja števila izbranih lokacij na 250 ni navedena,
- nemogoče je ugotoviti pogostost vzorčenja indikatorja (frequency).

Poglavje 3

Knjižnica in gradniki za Orange

V okviru diplomske naloge smo razvili tri ločene komponente za programerje in končne uporabnike programa Orange.

Prva komponenta je programska knjižnica simple_wbd, ki omo"goca enostaven dostop do programskega vmesnika indikatorjev in klimatskih podatkov Svetovne banke. Ta knjižnica je narejena s čim manj odvisnosti in je namenjena splošni uporabi v Python programih. Poudarka pri zasnovi knjižnice simple_wbd sta predvsem enostavnost razsiritve in zanesljivost. Ta cilja dosežemo z mehanizmom za vkljucevanje lastne kode v komponente knjižnice in mehanizmi za popravljanje ali odstranjevanje pokvarjenih podatkov.

Drugi sestavni del je razširitev knjižnice simple_wbd s funkcionalnostmi, potrebnimi za lažje delo v programu Orange. To predvsem zavzema pretvorbo pridobljenih podatkov v Orange in numpy tabele. Ta sklop je namenjen skriptnemu delu s programom Orange in je dostopen kot api_wrapper Python modul.

Tretji sestavni del je grafični vmesnik za uporabo api_wrapper modula. Namen grafičnega vmesnika je omogočiti ne-programerjem dostop do podatkov programskega vmesnika Svetovne banke znotraj programa Orange za namen obdelave, analize in iskanja zakonitosti med podatki.

3.1 Knjižnica simple_wbd

Knjižnica simple_wbd programerjem olajša dostop do podatkov programskega vmesnika Svetovne banke. Glavna lastnost te knjižnice je združevanje večjega števila zahtev po podatkih in enostavna predstavitev dobljenih podatkov. Druga lastnost je pretvorba podatkov iz več dimenzij v dvo-dimenzionalno polje, primerno za uporabo v programu Orange. Glavna vmesnika te knjižnice sta IndicatorAPI in ClimateAPI. Prvi omo"goca pridobivanje podatkov iz programskega vmesnika indikatorjev Svetovne banke, drugi pa s programskega vmesnika podnebnih meritev.

3.1.1 Pomocnik IndicatorAPI

IndicatorAPI je razred namenjen pridobivanju podatkov indikatorjev razvoja. Ker ima programski vmesnik Svetovne banke omejitev koliko podatkov lahko prenesemo z eno poizvedbo, nam ta razred združuje rezultate vseh poizvedb, ki so potrebne za prenos celotne zahteve. To poskrbi tako da se po prvi poizvedbi sprehodi čez število preostalih strani (Primer 1) ki so na voljo. Za razliko od obstoječih knjižnic^{1 2} za delo z programskim vmesnikom Svetovne banke, katerih cilj je čim bolj natančno predstaviti programski vmesnik, je cilj nase knjižnice le poenostaviti poizvedbe. V ta namen smo s to knjižnico razsirili programski vmesnik da lahko z enim klicem funkcije prenesemo podatke tudi vec kot le enega indikatorja.

Poleg tega da skrbi za prenos vseh strani podatkov, tudi beleži število narejenih in število potrebnih poizvedb za celoten prenos. Do teh števil lahko dostopamo z drugih niti in jih uporabimo za prikaz napredka in preostalega casa do prenosa celotne zahteve.

Glavne metode ki jih ponuja IndicatorAPI razred so:

get_indicators vrne seznam vseh možnih indikatorjev z imeni, opisi in identifikatorji,

¹https://pypi.python.org/pypi/wbdata

²https://pypi.python.org/pypi/wbpy/2.0.1

get_countries vrne seznam drzav in regij z kodami in metapodatki,

get_dataset vrne razred (IndicatorDataset) ki vsebuje vse podatke z poizvedbe in metode za oblikovanje predstavitve podatkov: api_responses, as_list, as_dict.

Implementirali lastni caching: - obstojece knjiznice (vcrpy, requests-cache) za hranjenje narejenih poizdedb so se izkazale za zelo pocasne v primeru ko delamo z vecjim stevilom podatkov. - nasa resitev se zanasa na edinstvost URL naslovov - za vsak url si shranimo odgovor in ce je mlajsi od enega tedna, isti odgovor uporabim pri vsaki poizvedbi za doloceni URL.

mehanizmem za odpravo napak: - pridobiti podatke o drzavi za posamezni indikator: - ob manjkajocih id-jih poskusamo dolociti id iz imena - ob manjkajocih imenih poskusamo dobiti ime iz id-ja - ce ni nobene informacije ta podatek ignoriramo.

ko zelimo dobiti polje v obliki casovne vrste: - pridobivanje datuma iz polja 'date' - ob neveljavnih stringih probamo upostevati le zacetni del. - za text za obdobje '2002 - 2006' bomo uporabili le datum 2002 - neveljavne stringe kot so "most rescent value" ignoriramo.

Razred IndicatorDataset

Razred IndikatorDataset je osnovni razred v katerem dobimo zahtevane podatke indikatorjev. Ta razred vsebuje vse potrebne metode in podatke za predstavitev rezultatov programskega vmesnika, na dva glavna nacina; kot slovar slovarjev in dvo dimenzionalen seznam. Poleg omenjenih nacinov predstavitve podatkov lahko dostopamo tudi do neobdelanih podatkov prejetih z programskega vmesnika za vsako poizvedbo posebej.

Posamezne vrednosti teh podatkov so določene z drzavo, casovno komponento, in kodo indikatorja. Te podatke lahko predstavimo na dva glavna nacina:

- kot gnezdeni slovar, kjer je na prvem nivoju ime indikatorja, na drugem drzava, in na tretjem nivoju casovna komponenta.

- Kot dvo-dimenzionalno polje, kjer imamo v vrsticah eno oznako, v stolpcih pa kartezicni produkt ostalih dveh. ponujene moznosti so: - vrstice = drzava, stolpci = cas x indikator - vrstice = cas, stolpci = drzava x indikator Indicator

3.1.2 Pomcnik ClimateAPI

IndicatorAPI je

api dovoli le podatke za en tip za eno vrsto obdobja in eno drzavo hkrati. mi naredim kartezicni produkt med vsemi temi zgradimo vse url-je in naredimo vse potrebne poizvedbe za pridobitev podatkov.

Razred IndicatorDataset

Isto kot pri indicator apiju ko zelimo dobiti polje v obliki casovne vrste: - pridobivanje datuma iz polja 'date' - ob neveljavnih stringih probamo upostevati le zacetni del. - za text za obdobje '2002 - 2006' bomo uporabili le datum 2002 - neveljavne stringe kot so "most rescent value" ignoriramo.

```
as_dict
glede na poizvedbo dobimo tu gnezden slovar s polji
drzava / tip podatkov / tip casovnega obdobja / vrednost casovnega
obdobja / vrednost
as_list
```

3.2 api_wrapper

razširitev simple wbd vmesnikov z dedovanjem pravega dataset razreda.

```
class ClimateDataset(simple_wbd.ClimateDataset):
    def as_numpy(self):
        raise NotImplemented()
```

```
def as_orange_table(self):
    raise NotImplemented()

class ClimateAPI(simple_wbd.ClimateAPI):
    def __init__(self):
        super().__init__(ClimateDataset)
```

- razsiri as_list v as_numpy_array ki tudi odstrani vse stolpce ki nimajo veljavne vrednosti.
- doda as orange table ki numpy array spremeni v orange tabelo. za indikator api doda se metapodatke drzav ko ne prikazujemo v obliki casovne vrste.

api vrapper je tudi zelo uporaben za skriptno uporaba programa Orange (referenca http://www.jmlr.org/papers/volume14/demsar13a/demsar13a.pdf)

in tukaj si lahko vsak programer sam oblikuje podatke v katerokoli zeljeno obliko.

3.3 Graficni vmesnik

nova skupina data sets - v katero je mogoce dodati nove gradnike za druge programske vmesnike.

- 2 gradnika wb indicators in wb climate
- lazja uporaba apija vecja preglednost

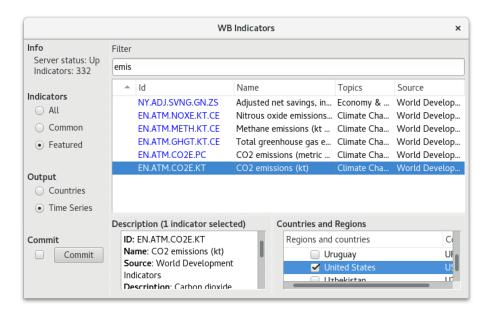
za oba gradniko smo razvili in uporabili base class - skupni podatki

- razvili smo tudi gradnik za gnezned prikaz urejenih slovarjev. ta se uporablja za prikaz drzav po kontinentih v climate gradniku, in za prikaz drzav in skupin drzav in drugih agregatov v gradniku indicators.

za te gradnike smo tudi napisali enotske teste.

Slika 3.1: Skupina gradnikov data sets

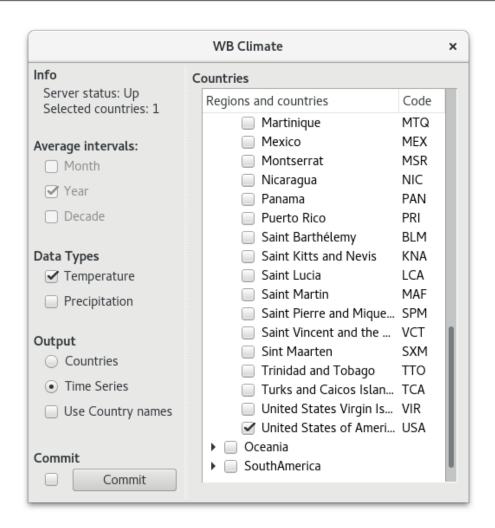
Slika 3.2: Odločitveno drevo za izbor primerne metode.

3.3.1 wb indicators gradnik

za sestavo smo si pomagali z gradniki Orange.gui elementi gradnika

2 osnovna filtra:

- izbor indikatorjev ki se pokazejo v seznamu all/common/featured ki ustreza seznamu indikatorjev na strani: all - vse (tudi nekateri ki jih na strani ni nastetih) common - http://data.worldbank.org/indicator?tab=all featured - http://data.worldbank.org/indicator?tab=featured - text filter gradnik ima sistem za prikaz (progress bar?)
 moznost izbire tipa izhoda (countries in time series - opis)

Slika 3.3: Odločitveno drevo za izbor primerne metode.

3.3.2 wb climate gradnik

dovoli izbiro posameznih drzav

moznost izbire tipa izhoda (countries in time series - opis) za razliko od indikator apija tukaj nismo dodali metapodatkov drzav

Poglavje 4

Primeri uporabe

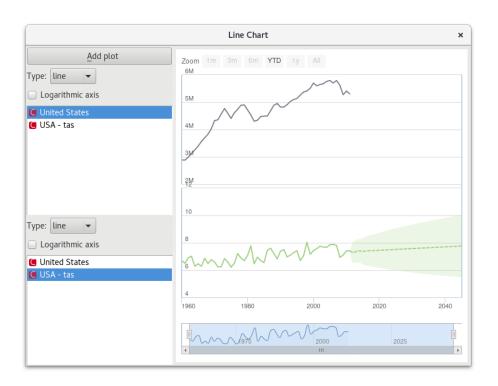
uporaba: slike orange uporabe

4.1 Napoved temperature s pomocjo CO2 emisij

postavitev kaze slika 3.3 CCCCC

Slika 4.1: Odločitveno drevo za izbor primerne metode.

Slika 4.2: Odločitveno drevo za izbor primerne metode.

Poglavje 5

Sklepne ugotovitve

Z izdelavo dodatka za program Orange smo zakljucili delo na diplomski nalogi. Koda izdelanega dodatka se nahaja na git ....

Nas grafični dodatek za dostop do podatkov indikatorjev lahko nadgradimo tako, da uporabnikom grafičnega vmesnika omogočimo večjo izbiro oblik izhodnih podatkov in natančnejse presejanje rezultatov. Dodamo lahko tudi več metapodatkov na posamezne stolpce Orange tabele, ki nam omogočijo boljšo predstavnost v ostalih Orange gradnikih. V grafični vmesnik za dostop do podnebnih podatkov lahko dodamo še možnost izbire vodotočnih območji meritev. Za boljšo predstavo bi lahko postopek izbire drzav, regij in vodotočnih območij omogočili prek interaktivnega zemljevida sveta.

- dodamo metapodatke tudi climate gradniku boljsa pokritost testov
- V data sets skupino bi lahko dodali se gradnik za katerega od drugih v uvodu nastetih spletnih programskih vmesnikov

Literatura

- [1] Jure Dimec (2002), Medjezično iskanje dokumentov http://clir.craynaud.com/clir/MEDJEZICNOISKANJEDOKUMENTOV. pdf
- [2] (Avgust, 2013) OpenGL Overview http://www.opengl.org/about/
- [3] (Junij, 2013) Direct3D http://msdn.microsoft.com/en-us/library/windows/desktop/hh309466(v=vs.85).aspx
- [4] (Avgust, 2013) Android http://www.android.com/
- [5] (Avgust, 2013) iOS http://www.apple.com/ios/
- [6] (Avgust, 2013) Windows Phone http://developer.windowsphone.com/en-us
- [7] (Junij, 2013) ANGLE https://code.google.com/p/angleproject/
- [8] (Avgust, 2013) Firefox OS http://www.mozilla.org/en-US/firefox/os/
- [9] (Avgust, 2013) Ubuntu for phones http://www.ubuntu.com/phone

26 LITERATURA

- [10] (Avgust, 2013) Sailfish OS https://sailfishos.org/
- [11] (Avgust, 2013) Rasperry Pi FAQ http://www.raspberrypi.org/faqs
- [12] (Avgust, 2013) Beagle Bone http://beagleboard.org/bone
- [13] (Avgust, 2013) HTML Canvas 2D Context http://www.w3.org/wiki/HTML/Elements/canvas
- [14] (Avgust, 2013) OpenGL ES 2.0 for the Web http://www.khronos.org/webgl/
- [15] Vladimir Vukićević (November, 2007) Canvas 3D: GL power, web-style http://blog.vlad1.com/2007/11/26/canvas-3d-gl-power-web-style/
- [16] (Avgust, 2013) SoundJS http://www.createjs.com/#!/SoundJS
- [17] Michael Mahemoff (Junij, 2011), HTML5 vs Native: The Mobile App Debate http://www.html5rocks.com/en/mobile/nativedebate/
- [18] (Avgust, 2013) V8-GL https://github.com/philogb/v8-gl
- [19] (Avgust, 2013) LeechyJS
  http://martens.ms/lycheeJS/
- [20] (Avgust, 2013) Xamarin http://xamarin.com/
- [21] (Avgust, 2013) LibGDX http://libgdx.badlogicgames.com/

LITERATURA 27

- [22] (Februar, 2013) IKVM.NET http://www.ikvm.net/
- [23] (Avgust, 2013) PlayN http://code.google.com/p/playn/
- [24] (Avgust, 2013) Unity Game engine, tools and mulitplatform http://unity3d.com/unity/
- [25] (Avgust, 2013) Haxe Documentation http://haxe.org/
- [26] (Avgust, 2013) Gameplay Overview http://www.gameplay3d.org/
- [27] (Avgust, 2013) OGRE Open Source 3D Graphics Engine http://www.ogre3d.org
- [28] (Avgust, 2013) Marmalade http://www.madewithmarmalade.com/
- [29] (Avgust, 2013) Adobe Flash http://www.adobe.com/products/flash.html
- [30] (Avgust, 2013) asm.js http://asmjs.org/
- [31] (Avgust, 2013) What is CUDA https://developer.nvidia.com/what-cuda
- [32] Jonah Alben (Julij, 2013), CUDA na mobilnih napravah http://blogs.nvidia.com/blog/2013/07/24/kepler-to-mobile/
- [33] (Avgust, 2013) The open standard for parallel programming of heterogeneous systems

http://www.khronos.org/opencl/

28 LITERATURA

[34] (Avgust, 2013) AccelerEyes http://www.accelereyes.com/products/mobile

- [35] (Julij, 2013) Compute Shader Overview
  http://msdn.microsoft.com/en-us/library/ff476331%28v=VS.85%
  29.aspx
- [36] (Avgust, 2013) LWJGL Lightweight Java Game Library http://www.lwjgl.org/